

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó közlemények
a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez
czimzendők.
Kolozsvár, (Ó-vár, Bástyautca 9. sz.)

Rendes tagok 2 frt, körli tagok 1 frtot fizetnek.
a „Méhészeti Közlöny“-t és „Erdélyi Gazdá“-t
ingyen kapják.

Meghívás választmányi gyűlésre.

Az erdélyrészi méhész-egylet válaszmánya, folyó évi augusztus hó 23-án délután 5 órakor gyűlést fog tartani, mire a tagok tisztelettel meghivatnak.

A gyűlés tárgyai:

1. Az erdélyi gazdasági egyesület tenyészál atkiállítás szakosztálya által rendezendő mellékiállítások méhészeti szakával kapcsolatosan, első alelnök előterjesztései.
2. Titkári jelentés több folyó ügyről.
3. Pénztárnoki jelentés az egyleti pénztár állásáról
4. Igazgató-alelnök jelentése az egyleti méhészeti üzemnek az 1890. évi eredményéről; a méhes állapotáról.
5. Az alapszabályok értelmében megtartatik a rendes kisorsolás
6. Folyó ügyek.

A gyűlés az egyesület házsongárdi köztelkén lesz; kedvezőtlen idő esetén pedig az erd. gazdasági egyesület gyűléstermében (bel-közép-utca, gr. Mikó-ház.)

Bodor László,
I. alelnök.

Szentgyörgyi Lajos,
főtitkár.

**A jobb mézelő növényekről és azok tenyésztéséről,
tekintettel hazánk égalji viszonyaira és a tenyésztésre ajánlható mézelő növények hasznosságára mező-
gazdasági szempontból is.**

III.

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje							Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökérének tar- tósága.	Minő helyen terem?	Tenyészítik-e?	Hányadrendű a szemponyá- ból és tenyészít- ajánlható-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke	
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.							10. okt.
54	Mocs. rozsdabura	Ledum palustrae			5		7				jó mp	☐	mocs.	—	II. ta	Arva m.-ben bőven van, főkép cserzésre, a fin. cordován és bagaria-bőrhöz.
55	Lonicera (veres-ükörke . . . . .)	Lonicera-fajok .			5	6	7				m.	"	k.	th.	I. t. a.	
56	Veresgyürtü-som	Corn. sanguinea			5		7				t.	"	k.erd	t	III.	Sövénynek.
57	Benge-fajok . .	Rhamnus			5	6					m.	"	"	th	I t. a	Butorok, lapoz-hoz, faszeghez, lóporhoz, festéshez ad anyagot.
58	Festőfü, csülleng	Isatis tinctoria .			5	6					t.	+	m.t.r	th	III.ta	Az indigóhoz hasonló festő-anyagot ad.
59	Kőtör	Sacifraga caesp.			5	6					m. p.	⋈	b. h.	—	III.	
60	Mák	Papaver somnif.			5		7				p. m.	⊙	k.	t.	II ta.	
61	H. kecskenyak .	Ajuga genevens			5	6					jó t.	⋈	hegy. h. rét.	—	III.	

62	Káposzta-repcze	Brassica N. oleif.	5	6			m. p.	⊕+	miv.	t.	I.	
63	Szeges bükköny	Lathyrus sativus	5	6			p. m.	⊙	m. t.		II. ta.	Jeles takarmány.
64	Gyászoló apác .	Nonnea pulla .	5	7			m.	+	sz. rét		III.	Fiatalon takarmány.
65	Veres polyva- hordó	Hypochaeris ma- culata	5	7			t.	⋈	sz. h. rét		III.	Jó takar., különösen a disznók szeretik.
66	Bor-szőlő	Vitis vinifera . .	5	7			t.	⋈		t.	II.	
67	Reseda	R. lutea	5			10	p. m.	+	vet. gyep.			
68	Málna és roko- nai	Rubus } Idaeus } caesius	5			8	m. p.	⊗	k erd.	t.	I t. a.	
69	Utifu közönsé- ges fajai	Plantago	5			10	p.	⋈	rét		II. t a.	Jeles takarmány.
70	Zanóth minden faja	Cytisus	5			8	m.	□	h. leg		I. t a.	A C. nigricans iz- letes takarmányul szolgál
71	Patkóczim	Hippocrepis . . .	5			8	jó t.	⋈	meszes	th.	II. t a	Jeles takarmány.
72	Szarvas-kerep ; sárga-here . . .	Lotus } corniculatus } és } uliginosus	5			8	gazdag mp.	"	rét		I. t. a.	A legkitünőbb tak. növények egyike s igen fontos a méhte- nyészésre nézve is.
73	Hegyi lóhere . . .	Trifolium mont.	5	7			mp.	"	h. rét		I. t. a.	Fontos, mint előbbi.

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje								Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökereinek tartóssága	Minő helyen terem?	Tenyészteik-e?	Tünyádréndül-e m. szempontjából és tenyész. a) állható-e?	Egyesek hasznos-sága
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.	10. okt.						
74	Réti lóhere . . .	Trif. pratense .			5				9	gazdag m.	»	rét	t.	I.	A legfontosabb takarmánynövény, a m. szempontjából is.	
75	Fehér vagy gyökerező lóher .	Tr. repens. . . .			5				9	m.	»	rét	—	I. t. a	Első rendű tak növ	
76	Vetemény- és mezei borsó .	Pisum { sativum . arvense .			5			8		jó mp.	⊙	k. vet.	t.	I.		
77	Rézsuka } orvosi tavi berki	Sisymb. nasturtium; Roripa .			5			8		t.	⋈	nedv. rétek	—	II. t. a.	Salátának s főzeléknek kitünő; továbbá egészséges takarm.	
78	Repcsén-retek .	Raph. R. strum.			5			8		t.	⊙	sz. v.	t.	III.		
79	Répa-repcze . .	Br. Rapa oleifera			5			8		mp.	⊙+	miv.	»	I.		
80	Fehér akácza .				5	6				mp.	□	mnntt.	—	I.		
81	Seprő-zanóth . .	Saroth. scoparius			5	6				p.	»	hom	—	I. t. a.	* alium tart. fogva kitünő talajjavító, seprő s kosárnak jó.	
82	Bükköny; abrakborsó	Vicia sativa . .			5		7			mp.	⊙	miv.	t.	I.		

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje							Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökérének tartóssága	Minő helyen terem?	Tenyésztetik-e?	Hányadrendű a m. szempontjából és tenyészt. ajánlható-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. april	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.						
83	Balta-takarmány czim (veresfűrös)	Hedysarum, Es- parczet				6 7				mp.	☾	mesz. miv.	t	I t. a.	Nagyon jó takarm. A meszes vidékeket termékennyé teszi.
84	Komlós esigacső	Med. lupulina				6 —	8			m.	⊙	"	th. I. t. a.	I. r. takarm. növény.	
85	Terjőke higyószisz	Echium vulgare				6 7				m	+	mntt.	—	II.	Csak a lovak szeretik.
86	Olassz és mezei atraczelj.	Auchusa, offic- nalis italica .				6 —	8			m	+☾	vel. mntt.	—	III.	
87	Nyako	Lycopsis				6				m	⊙	vetés —	—	III.	
88	Lenese } borzas } főzelék	Ervum } (hirsutum (lens				6 7				m.	"	hmv. h. t.	—	II.	
89	Szeleid gesztenye	Castanea vesca .				6 7				mp.	□	erd.	—	II.	
90	Lóbab (disznóbab)	Vicia Faba . . .				6 7				m.	⊙	szánt.	—	II.	Lótakarm. és disznó- hizlaltsra hasznos.
91	Mustár-félék . .	Sinapis fajai . .				6 7				gazdag mp.	"	vet. th	I t. a.	I.	Olaszja olyan, mint a faolaj; homoktalajon jó jövedelmét nyújt.
92	Gomborka	Camelina sativa				6 7				jó mp.	"	hmv. t. t.	—	I.	

Az ályanyaság kérdéséhez.

Tisztelt szerkesztő ur! Ezelőtt mintegy 6 héttel, egyik anyanevelő kaptáramból kivettem az anyát és egy más családhoz adtam be. A meganyátlanitott család elég népes volt s a pete sem hiányzott, mi-ből új anyát neveljen. A nép hét keretet lepett.

Betegségem miatt nem vizsgálhattam meg kaptáromat július 16. előtt. Ekkor azt tapasztaltam, hogy egyik lépen befedett p u p o s k ö l t é s van és fedetlen a n y a h á z. Egy pár nap múlva, az anyabölcsőt befedték, épen úgy, mint a termékeny anya rakta pete körül épített anyaházat szokták.

Tisztában vagyok ugyan avval, hogy az anyabölcsőben rejlő báb a l a n y á t ó l származik, mindazonáltal a kérdéses lépet mellékelve beküldöm a t. szerkesztő urnak megvizsgálás végett, nagyobb bizonyosság okán, kérvén, hogy a vizsgálat eredményét a „M. Közlöny“-ben szíveskedjék közölni.

Degán Ágoston.

A beküldött lép mindkét oldalán, a munkás méh-sejteken levő fiasítás p u p o s f i a s i t á s. A befedett anyaház, mintegy 9—10 napos lehet, tompa hegyű és idomtalan, mint a hogy rendszeren tapasztaljuk az ályanyaság eseteinél épített anyabölcsőknél. Figyelmes vizsgálódásnál, az anyaház hegyén, szabad szemmel alig látható r á g á s i nyomok vannak, bizonyos tehát, hogy mint minden hasonló esetben, meg szokott történni, ezuttal is, a méhek kihordták volna a fiasítást az anyabölcsőből, érezvén, hogy az álczából nem képesek a faj fenntartására alkalmas anyát nevelni. Kétségen kívüli az ályanyaság jelenléte. Az ályanyaságnál rendszeren előfordul, hogy a méhek, az ályanya petéből anyabölcsőt építenek, de befedés után csakhamar kirágják. (Szerk.)

Vegyes közlemények.

— **Méhészeti kiállításunk**, a mint az eddigi bejelentésekből ítélhetünk, sikerülni fog. Számos bejelentés érkezett az ország minden részéből. A bejelentett tárgyak nemcsak változatosá, hanem egyszersmint tartalmassá is fogják tenni kiállításunkat. A rendező-bizottság nem kiméli a faradságot, hogy minden igényeknek eleget tehessen. A méh. kiállítási tárgyak a lövölde termében lesznek kiállítva és megfelelően csoportosítva. Gondoskodva van arról is, hogy az eladásra szánt tárgyak a vásárlóknak kiszolgáltassanak. A befolyó összeg, a kiállítás berekesztése után azonnal megküldetik a kiállítóknak.

— **Kiállítási programmunk kiegészítéseül** figyelemztetjük a bejelentőket, hogy a bejelentett tárgyak folyó évi augusztus 25-ig bezárólag beküldendők Mélt. Gróf Schweinitz Gyula urnak ezimezve, Kolozsvárra. A szállítási kedvezményre vonatkozó igazolványok maga idejében szét fognak küldetni. A bejelentési határidő auguszt. 25-ig meghosszabbított.

— **Elszállásolás a kiállítás tartamára.** A mennyiben vidékről érkező méhésztársaink igényt akarnának tartani elszállásolásra, ebbeli kívánságukat folyó hó 24-ig jelentsék ki Szentgyörgyi Lajos főtitkárnál.

— **Nyilvános köszönet.** A szamosujvári méhészkör által mult hó 27-én rendezett tánczestély tiszta jövedelme 94 frt 64 kr. Felülfizettek: Egy valaki 20 kr., dtto 20 kr. Egy valaki 20 kr., dtto 20 kr. Szentgyörgyi Lajos 3 frt. Gebhárdt Döme 2 frt. Egy kolozsvári méh. 1 frt. Magát megnevezni nem akaró 5 frt. Moldován Simon 20 kr. Id. Czetz Emánuel 1 frt. Drágos Sándor 1 frt 20 kr. Egy valaki 20 kr. dtto 20 kr. Nik Kristóf 1 frt. Egy valaki 20 kr. Nagy Lajos 1 frt. Egy valaki 20 kr. Czetz Manó 20 kr. Bocsáncai András 20 kr. Báró Bánffy Ernő 5 frt. Dr. Simon Gyula 1 frt. Grand Miklós 1 frt. Fogadják egyenkint és összesen a nemes adakozók, a kör leghálásabb köszönetét Szamosujvárt, 1890 aug. 7. Páll Kristóf, b. pénztáros.

— **Miként ösmerhető fel a hamisított mülép?** E kérdésre akképen felel a bécsi „B. Ztg.“ hogy könnyü felismerni a hamisított mülépben a földviaszat (ceresin), mert ha a mülépet kitesszük a napra és nehányszor meglocsoljuk, megfehéredik egy nap alatt, ha hamisítatlan; ellenkező esetben sárgás színü marad, a miatt, mert a ceresin a napon nem fehéredik meg. Másik mód az, hogy a mülépből egy darabkát olvasszunk föl lassu tűzön; kevés szodát oldjunk föl egy evőkanálnyi vízben s a forró viaszat abba öntve, lehetőségig jól keverjük össze. Ha tiszta a viasz, szappanná válik, ha azonban ceresinnel volt vegyítve, a ceresin, mint olajnemü anyag, a felületen fog uszni.

— **Abend András,** a VI. kerület méh. vándortanitó utazási programja folyó augusztus hóra: augusztus hó 16-án Radnóthon, 17—18-án Dicső-Szt.Mártonban, 19 én Adamoson, 20-án Sz.-Borghán, 22-én Gogánváralján, 23-án Hosszuaszón, 25 én Ajton, 27-én Kolozs-Alagut vasuti telepen és 28 tól 31-ig Kolozsvárt a kiállítás alkalmával tartand előadásokat.

— **Abend András,** VI. kerületi vándortanitó, jeles veterán méhészünk, a kiállítás alkalmával Kolozsvárt fog időzni pár napig s itt előadást is tart a méhek teletetéséről. Az előadás aug. 29-én d. u. 5 óraker lesz az egyet házsongárdi köztelkén, mire ezennel meghívjuk a méhészet barátait.

Kérdések rovata.

Egy jó népes méhcsaládban álnyapetéket és nagy mennyiségű pupos fiasítást találtam. Minthogy a családot meganyásítás esetére telelőképessé tartottam, méz is bőségesen volt: kisöprés által tettem kísérletet arra, hogy az álnyákat a kaptárból kiirtsam. Negyednapra teljesített vizsgálat alkalmával a kupag alatt beadott és 24 óráig zárva tartott anya le volt ölve és több lépen friss álnya-petéket találtam. Másodszor is ismételtem a kisöprést, még pedig jó távol a méhestől, különböző helyeken, tehát megosztva sepertem le a méheket s a beadott termékeny anyát 48 óráig tartottam zárva. Az ötödnapi teljesített vizsgálat alkalmával meglepetve tapasztaltam, hogy a másodszor beadott anyát is leölték és nagy mennyiségű álnya-pete volt a sejtekben. Megjegyzem, hogy mindkét kisöprés után, valamennyi lépet pontosan megvizsgáltam és a petéseket eltávolítva, azok helyett üres lépeket adtam be. Két termékeny anyavesztés után tehát ott állok álnyás családommal, a hol eddig voltam. Miként szabadíthatnám meg családomat az álnyáktól s mi volna a legcélszerűbb eljárás, hogy méheim a termékeny anyát elfogadják? (K. J.)

Feleletek rovata.

Gyakran megtörténik, hogy az álnya leggondosabban végzett kisöprés után is visszarepül a kaptárba. Ezért, sokkal ajánlatosabb, hogy az álnyás család összes építményét, népestől együtt, telepítsük át egy üres kaptárba s eme álnyás kaptárt helyezzük el a méhes azon részén, mely legtávolabb van a kiürített kaptártól; vagy a méhesen kívül is elhelyezhetjük 25 – 30 lépés távolságra. E műveletet végezzük estefelé. A kiürített kaptárba helyezzük be az anyásításra szánt anyanevelő építményeit, népét és az anyaméhet. Másnap az álnyás családból kiröpülő munkás méhek régi helyökre röpülvén, az álnyás kasban visszamarad az álnya, néhány méhvel. Ekkor az álnyás kas népét minden aggodalom nélkül ki lehet seperni, mert többé nem tarthatunk attól, hogy a régi helyre esetleg visszaröpülő álnyák miatt leölnék a termékeny anyát. Az egyesítés még könnyebben megy, ha előbb az anyanevelő és álnyás kas népét, mosusszal egyszaguvá tettük.

A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, köri tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak Gebhardt Döme méhészegyleti pénztárnoknak küldendők Kolozsvárt. A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4 §.)

Lapfelügyelő bizottság: Álbü József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgy Lajos, Wieder József.

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Nyomatott Gámán János örököséinél.